

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (veľká komora)  
zo 14. decembra 2005 \*

Vo veci T-69/00,

**Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio SpA (FIAMM)**, so sídlom  
v Montecchio Maggiore (Taliansko),

**Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio Technologies, Inc.**  
(**FIAMM Technologies**), so sídlom v East Haven, Delaware (Spojené štáty  
americké),

v zastúpení: I. Van Bael, A. Cevese a F. Di Gianni, advokáti, s adresou na doručovanie  
v Luxemburgu,

žalobcovia,

proti

**Rade Európskej únie**, v zastúpení: G. Maganza, J. Huber, F. Ruggeri Laderchi  
a S. Marquardt, splnomocnení zástupcovia,

\* Jazyk konania: taliančina.

a

**Komisia Európskych spoločností**, v zastúpení: pôvodne P. Kuijper, L. Gussetti, V. Di Bucci, C. Brown a E. Righini, neskôr P. Kuijper, L. Gussetti, V. Di Bucci a E. Righini, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaným,

ktorých v konaní podporuje:

**Španielske kráľovstvo**, v zastúpení: pôvodne R. Silva de Lapuerta, neskôr E. Braquehais Conesa, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastník konania,

ktorej predmetom je žaloba o náhradu škody, ktorá údajne vyplynula z colnej prirážky uvalenej Spojenými štátmi americkými na dovoz stacionárnych akumulátorov žalobcov so súhlasom orgánu pre urovnávanie sporov Svetovej obchodnej organizácie (WTO), v dôsledku konštatovania nezlučiteľnosti režimu pre dovoz banánov Spoločenstva s dohodami a deklaráciami pripojenými k Dohode o založení WTO,

SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV  
(veľká komora),

v zložení: predseda B. Vesterdorf, sudcovia P. Lindh, J. Azizi, J. Pirrung, H. Legal,  
R. García-Valdecasas, V. Tiili, J. D. Cooke, A. W. H. Meij, M. Vilaras a N. Forwood,

tajomník: M. H. Jung,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaniach z 11. marca 2003  
a 26. mája 2004,

vyhlásil tento

## **Rozsudok**

### **Právny rámec**

- 1 Dňa 15. apríla 1994 Spoločenstvo podpísalo záverečný dokument o ukončení Uruguajského kola mnohostranných obchodných rokovaní, Dohodu o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO), ako aj súhrn dohôd a dohovorov uvedených v prílohách 1 až 4 Dohody o založení WTO (ďalej len „dohody WTO“).

2 V nadväznosti na tento podpis Rada prijala rozhodnutie 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúce sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 — 1994) (Ú. v. ES L 336, s. 1; Mím. vyd. 11/021, s. 80).

3 Ako vyplýva z preambuly Dohody o založení WTO, zmluvné strany chceli uzavrieť dohody, „ktoré budú na základe reciprocity a vzájomných výhod zamerané na podstatné zníženie colných sadzieb a ostatných prekážok v obchode a na odstránenie diskriminačného zaobchádzania v medzinárodných obchodných vzťahoch“.

4 Článok II ods. 2 Dohody o založení WTO stanovuje:

„Dohody a súvisiace právne nástroje zahrnuté do príloh 1, 2 a 3... tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto dohody a sú záväzné pre všetkých členov.“

5 Článok XVI Dohody o založení WTO nazvaný „Rôzne ustanovenia“ vo svojom odseku 4 stanovuje:

„Každý člen zabezpečí súlad svojich právnych predpisov a administratívnych postupov so svojimi záväzkami, ako sú uvedené v priložených dohodách.“

- 6 Okrem toho dohovor o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov (ďalej len „DUS“), obsiahnutý v prílohe 2 Dohody o založení WTO, v odseku 2 poslednej vete svojho článku 3 nazvaného „Všeobecné ustanovenia“ upresňuje:

„Odporúčania a rozhodnutia orgánu na urovnávanie sporov nemôžu rozšíriť alebo zmenšiť práva a záväzky poskytnuté uvedenými dohodami.“

- 7 Podľa článku 3 ods. 7 DUS:

„Pred podaním sťažnosti člen preskúma, či opatrenia podľa týchto postupov budú účelné. Cieľom mechanizmu na urovnávanie sporov je zabezpečiť pozitívne urovnanie sporu. Riešenie, ktoré je pre sporné strany prijateľné a je v zhode s uvedenými dohodami, bude vedome uprednostnené. V prípade, že nedôjde k vzájomne prijateľnému riešeniu, je obvyčajne prvým cieľom mechanizmu na urovnávanie sporov zabezpečiť, aby boli príslušné opatrenia v prípade, ak sa zistí, že tieto nie sú v zhode s ustanoveniami ktorejkoľvek z uvedených dohôd, odstránené. K ustanoveniu o vyrovnaní by sa malo prikročiť len v prípade, ak okamžité odstránenie opatrenia je neuskutočniteľné a len ako k dočasnému opatreniu na obdobie, dokiaľ nebude opatrenie, ktoré je nezlučiteľné s uvedenou dohodou, odstránené. Posledným krokom, ktorý [DUS] poskytuje členovi sporu odvolávajúcemu sa na postupy urovnávania sporov, je možnosť pozastavenia uplatňovania koncesíí alebo iných záväzkov podľa uvedených dohôd na nediskriminačnom základe voči iným členom za predpokladu, že [orgán na urovnávanie sporov] dá na to súhlas.“

- 8 Článok 7 DUS stanovuje, že poroty urobia taký nález, ktorý napomôže orgánu pre urovnávanie sporov (ďalej len „OUS“) pri vypracovávaní odporúčaní alebo rozhodnutí v záležitostiach, ktoré sa tomuto orgánu predložia. Podľa článku 12 ods. 7 DUS v prípade, ak sporné strany nenájdu vzájomne uspokojivé riešenie, porota predloží svoje nálezy v písomnej forme OUS.
- 9 Článok 17 DUS stanovuje, že pri OUS sa zriadi stály odvolací orgán, ktorý bude skúmať odvolania vo veciach predložených porotám.
- 10 Článok 19 DUS stanovuje, že v prípade, ak porota alebo odvolací orgán dospeje k záveru, že opatrenie je nezlučiteľné s dohodou WTO, odporučí dotknutému členovi, aby uviedol opatrenie do súladu s touto dohodou. Okrem týchto odporúčaní porota alebo odvolací orgán môže navrhnúť spôsoby, ktorých prostredníctvom by príslušný člen mohol odporúčania uskutočniť.
- 11 Podľa článku 21 ods. 1 DUS nazvaného „Dohľad nad vykonávaním odporúčaní alebo rozhodnutí“ je z dôvodu zabezpečenia účinného urovnávania sporov v záujme všetkých členov nevyhnutné urýchlené splnenie odporúčaní alebo rozhodnutí stanovených OUS.
- 12 Článok 21 ods. 3 DUS stanovuje, že ak nie je možné ihneď postupovať podľa odporúčaní a rozhodnutí, poskytne sa dotknutému členovi primeraná lehota, ktorá sa v prípade potreby určí záväzným rozhodcovským konaním.

- 13 V prípade, ak sa vyskytnú nezhody v otázke existencie opatrení prijatých na zosúladienie s odporúčaniami alebo rozhodnutiami OUS alebo ich zlučiteľnosti s dohodou WTO, článok 21 ods. 5 DUS spresňuje, že takýto spor sa bude riadiť podľa pravidiel o urovnávaní sporov definovaných DUS s postúpením veci pôvodnej porote vždy, keď to bude možné.
- 14 Podľa článku 21 ods. 6 DUS dohliada OUS na vykonávanie schválených odporúčaní alebo rozhodnutí, a ak OUS nerozhodne inak, otázka vykonávania odporúčaní alebo rozhodnutí bude zaradená na program zasadnutia OUS po šiestich mesiacoch nasledujúcich po dni stanovenia primeranej lehoty upravenej v odseku 3 a zostane na programe zasadnutí OUS až dovtedy, kým nebude vyriešená.
- 15 Článok 22 DUS nazvaný „Vyrovnanie a pozastavenie koncesíí“ uvádza:

„1. Vyrovnanie a pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov sú dočasné opatrenia, ktoré je možné použiť v prípade, keď odporúčania alebo rozhodnutia nie sú vykonané počas primeranej lehoty. Ani vyrovnanie ani pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov nie sú uprednostňované pred úplným vykonaním odporúčaní slúžiacich na uvedenie opatrení do súladu s uvedenými dohodami. Vyrovnanie je dobrovoľné a ak je tak dohodnuté, bude v súlade s uvedenými dohodami.

2. Ak dotknutý člen nebude schopný uviesť opatrenia považované za nezlučiteľné s uvedenou dohodou do súladu s touto dohodou alebo iným spôsobom nedodrží odporúčania alebo rozhodnutia počas primeranej lehoty určenej podľa článku 21 ods. 3, takýto člen, ak je o to požiadaný, vstúpi v priebehu primeranej lehoty do

rokovaní s akoukoľvek stranou uplatňujúcou postupy na urovnávanie sporov s cieľom dosiahnuť vzájomne prijateľné vyrovnanie. Ak nebolo uspokojivé vyrovnanie dohodnuté do 20 dní od uplynutia primeranej lehoty, môže ktorákoľvek strana odvolávajúca sa na postupy urovnávania sporov požiadať [OUS] o oprávnenie na pozastavenie poskytovania koncesíí alebo iných záväzkov dotknutému členovi v zmysle uvedených dohôd.

3. Pri zvažovaní, ktoré koncesie alebo iné záväzky budú pozastavené, sa bude žalujúca strana riadiť týmito zásadami a postupmi:

- a) všeobecne platí, že žalujúca strana by sa mala najskôr usilovať o pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov týkajúcich sa rovnakého sektoru/sektorov, ako je ten/sú tie, v ktorých porota alebo Odvolací orgán zistili porušenie alebo iné zrušenie, alebo zmenšenie výhod;
- b) ak táto strana usúdi, že nie je praktické alebo účinné pozastaviť koncesie alebo iné záväzky v tom istom sektore/sektoroch, môže sa usilovať o pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov v iných sektoroch podľa tej istej dohody;
- c) ak táto strana usúdi, že nie je praktické alebo účinné pozastaviť koncesie alebo iné záväzky v iných sektoroch podľa tej istej dohody a že okolnosti sú dostatočne závažné, môže sa usilovať o pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov podľa inej uvedenej dohody;



...

4. Úroveň pozastavenia koncesí alebo iných záväzkov schválená [OUS] bude zodpovedať úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod.

...

6. Ak nastane situácia uvedená v odseku 2, schváli [OUS] na požiadanie pozastavenie koncesí alebo iných záväzkov do 30 dní od uplynutia primeranej lehoty, ak [OUS] jednomyselne nerozhodne o zamietnutí žiadosti. V prípade, že dotknutý člen má námietky k navrhutej úrovni pozastavenia alebo tvrdí, že zásady a postupy stanovené v odseku 3 neboli dodržané tam, kde žalujúca strana požadovala oprávnenie pozastaviť koncesie alebo iné záväzky v súlade s odsekom 3b) alebo 3c), bude záležitosť predložená rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovské konanie vykoná pôvodná porota za predpokladu, že sú jej členovia dosaziteľní alebo rozhodca určený generálnym riaditeľom a konanie sa skončí v priebehu 60 dní od uplynutia primeranej lehoty. Koncesie alebo iné záväzky sa v priebehu rozhodcovského konania nepozastavia.

7. Rozhodca, postupujúc podľa odseku 6, nebude skúmať povahu koncesí alebo iných záväzkov, ktoré majú byť pozastavené, ale určí, či je úroveň pozastavenia zodpovedajúca úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod. Rozhodca môže taktiež určiť, či navrhnuté pozastavenie koncesí alebo iných záväzkov je povolené podľa uvedenej dohody. V prípade, že záležitosť predložená rozhodcovskému konaniu zahŕňa tvrdenie, že zásady a postupy uvedené v odseku 3 sa nedodržali, rozhodca toto tvrdenie preskúma. V prípade, že rozhodca určí, že tieto zásady a postupy sa nedodržali, bude ich žalujúca strana uplatňovať v súlade s odsekom 3. Strany prijímú rozhodnutie rozhodcu ako konečné a príslušné strany nebudú usilovať o druhé rozhodcovské konanie. [OUS] musí byť urýchlene oboznámený o takomto rozhodnutí a na požiadanie poskytne oprávnenie na pozastavenie koncesí alebo iných záväzkov v prípade, že je žiadosť v súlade s rozhodnutím rozhodcu, ak [OUS] jednomyselne nerozhodne o zamietnutí žiadosti.

8. Pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov bude dočasné a uplatňované len dotedy, kým bude opatrenie, o ktorom sa zistilo, že nie je v súlade s uvedenou dohodou odstránené, alebo dotedy, kým člen, ktorý musí vykonať odporúčania alebo rozhodnutia, nezabezpečí riešenie týkajúce sa zrušenia alebo zmenšenia výhod, alebo sa dosiahne vzájomne uspokojujúce riešenie. V súlade s článkom 21 ods. 6 bude [OUS] naďalej dohliadať na vykonávanie schválených odporúčaní alebo rozhodnutí vrátane tých prípadov, keď sa poskytlo vyrovnanie alebo sa pozastavili koncesie alebo iné záväzky, ale odporúčania na uvedenie opatrení do súladu s uvedenými dohodami sa nevykonali.

...“

### Okolností predchádzajúce sporu

- 16 Dňa 13. februára 1993 prijala Rada nariadenie (EHS) č. 404/93 o spoločnej organizácii trhu s banánmi (Ú. v. ES L 47, s. 1; Mim. vyd. 03/013, s. 388, ďalej len „SOT s banánmi“). Režim obchodovania s tretími krajinami vytvorený hlavou IV tohto nariadenia upravuje zvýhodňujúce ustanovenia pre banány z niektorých krajín v Afrike, Karibskej oblasti a oblasti Tichého oceánu (AKT), ktoré sú signatármi štvrtého dohovoru AKT — EHS z Lomé z 15. decembra 1989 (Ú. v. ES L 229, s. 3).
- 17 Na základe sťažností predložených OUS vo februári 1996 viacerými členmi WTO vrátane Ekvádora a Spojených štátov amerických porota vytvorená v súlade s ustanoveniami DUS vypracovala 22. mája 1997 správy, v ktorých prišla k záveru, že režim dovozu SOT s banánmi je nezlučiteľný so záväzkami prevzatými

Spoločenstvom na základe dohôd WTO. Správy vypracované porotou takisto odporučili, aby OUS vyzval Spoločenstvo na zosúladienie tohto režimu so záväzkami, ktoré pre neho vyplývajú z dohôd WTO.

- 18 Na základe odvolania podaného Spoločenstvom stály odvolací orgán 9. septembra 1997 v podstate potvrdil závery poroty a odporučil, aby OUS vyzval Spoločenstvo na zosúladienie sporných ustanovení Spoločenstva s dohodami WTO.
- 19 Dňa 25. septembra 1997 OUS prijal správy poroty a odvolacieho orgánu.
- 20 Dňa 16. októbra 1997 Spoločenstvo v súlade s článkom 21 ods. 3 DUS informovalo OUS, že plne rešpektuje svoje medzinárodné záväzky.
- 21 Dňa 17. novembra 1997 štáty sťažovatelia v súlade s článkom 21 ods. 3 písm. c) DUS navrhli, aby sa primeraná lehota, v ktorej Spoločenstvo musí dosiahnuť súlad so svojimi záväzkami, určila záväzným rozhodcovským konaním.
- 22 Rozhodcovským rozsudkom uverejneným 7. januára 1998 rozhodca konajúci vo veci určil na tento účel obdobie medzi 25. septembrom 1997 a 1. januárom 1999.
- 23 Rada zmenila režim obchodovania s banánmi s tretími krajinami prijatím nariadenia (ES) č. 1637/98 z 20. júla 1998, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 404/93 (Ú. v. ES L 210, s. 28; Mim. vyd. 03/023, s. 304).

24 Preambula nariadenia č. 1637/98 uvádza:

„(1) ... sú potrebné viaceré zmeny ustanovení o obchodovaní s tretími krajinami, ktoré obsahuje hlava IV nariadenia... č. 404/93;

(2) ... majú byť splnené medzinárodné záväzky Spoločenstva podľa Svetovej obchodnej organizácie (WTO) a ostatných signatárov Štvrtého dohovoru AKT-ES, pri splnení cieľov spoločnej organizácie trhu s banánmi;

...

(9) ... je potrebné prehodnotiť fungovanie tohto nariadenia na konci primeranej skúšobnej lehoty;

...“

25 Dňa 28. októbra 1998 Komisia prijala nariadenie č. 2362/98 o pravidlách vykonávania nariadenia č. 404/93 týkajúceho sa opatrení pri dovoze banánov do Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 293, s. 32). Tento text obsahuje všetky ustanovenia potrebné na uskutočňovanie nového režimu obchodovania s banánmi s tretími krajinami vrátane prechodných opatrení odôvodnených veľmi skorým nadobudnutím účinnosti pravidiel jeho vykonávania.

- 26 Keďže sa Spojené štáty americké domnievali, že Spoločenstvo v rozpore s dohodami WTO a rozhodnutím OUS z 25. septembra 1997 zaviedlo režim dovozu banánov, ktorý bol vytvorený tak, že sa zachovali protiprávne prvky predchádzajúceho režimu, 10. novembra 1998 uverejnili vo *Federal Register* predbežný zoznam výrobkov z členských štátov Spoločenstva, ktorých dovoz zamýšľali ako odvetné opatrenie zaťažiť colnou prirážkou.
- 27 Spojené štáty americké 21. decembra 1998 oznámili svoj úmysel uplatniť od 1. februára 1999 alebo najneskôr od 3. marca 1999 na dovoz výrobkov zo Spoločenstva uvedených na zozname zostavenom americkými úradmi clo vo výške 100 %.
- 28 Dňa 14. januára 1999 Spojené štáty americké požiadali OUS podľa článku 22 ods. 2 DUS o povolenie pozastaviť poskytovanie tarifných koncesíí a súvisiacich záväzkov Spoločenstvu a jeho členským štátom v zmysle všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT) 1994 a všeobecnej dohody o obchode so službami (GATS) vo vzťahu k obchodným výmenám vo výške 520 miliónov amerických dolárov (USD).
- 29 Počas zasadnutia OUS, ktoré sa konalo od 25. januára do 1. februára 1999, Spoločenstvo spochybnilo túto sumu z dôvodu, že nezodpovedá úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod Spojených štátov amerických, a tvrdilo, že zásady a postupy definované článkom 22 ods. 3 DUS neboli dodržané.
- 30 Dňa 29. januára 1999 OUS rozhodol na základe článku 22 ods. 6 DUS na návrh Spoločenstva predložiť túto otázku na rozhodcovské konanie pôvodnej porote a odložil žiadosť Spojených štátov amerických o povolenie až do doby určenia povolenej sumy cla, ktoré sa má uvaliť ako odvetné opatrenie.

- 31 Dňa 3. marca 1999 americké úrady uložili vývozcom Spoločenstva, ktorých výrobky boli uvedené na novom zozname vytvorenom týmito úradmi, povinnosť zložiť bankovú záruku vo výške 100 % hodnoty výrobkov plánovaných na dovoz.
- 32 Rozhodnutím z 9. apríla 1999 rozhodcovia prišli k záveru, že niekoľko ustanovení nového dovozného režimu SOT s banánmi je v rozpore s ustanoveniami dohôd WTO, stanovili úroveň zrušenia alebo zmenšenia výhod, ktoré utrpeli Spojené štáty americké, na 191,4 miliónov USD ročne a usúdili, že pozastavenie poskytovania tarifných koncesíí a súvisiacich záväzkov podľa GATT 1994 Spoločenstvu a jeho členským štátom až do výšky 191,4 miliónov USD je zlučiteľné s článkom 22 ods. 4 DUS.
- 33 Dňa 7. apríla 1999 Spojené štáty americké v súlade s článkom 22 ods. 7 DUS požiadali OUS o povolenie uvaliť clo na dovoz v tejto výške.
- 34 Tlačovým vyhlásením z 9. apríla 1999 United States Trade Representative (osobitný zástupca Spojených štátov amerických pre obchodné záležitosti, ďalej len „osobitný zástupca“) oznámil zoznam výrobkov zaťažených dovozným clom vo výške 100 %. V tomto zozname výrobkov z Rakúska, Belgicka, Fínska, Francúzska, Nemecka, Grécka, Írska, Talianska, Luxemburska, Portugalska, Španielska, Švédska a Spojeného kráľovstva boli okrem iného uvedené „olovené akumulátory, ktoré sa nepoužívajú na štartovanie piestových motorov alebo ako primárny zdroj energie pre elektrické vozidlá“. Bolo oznámené, že osobitný zástupca uverejní rozhodnutie o zavedení cla vo výške 100 % vo *Federal Register* a že má v úmysle určiť dátum nadobudnutia účinnosti jeho uvalenia na 3. marec 1999.

- 35 Toto rozhodnutie, ktoré bolo 19. apríla 1999 uverejnené vo *Federal Register* (zväzok 64, č. 74, s. 19209 až 19211), bolo prijaté na základe hlavy 301 Trade Act z roku 1974, podľa ktorého osobitný zástupca prijme prípustné opatrenia, pokiaľ zistí porušenie práv, ktoré Spojené štáty americké vyvodzujú z obchodnej dohody.
- 36 Zo stĺpca „Nadobudnutie účinnosti“ vyššie uvedeného opatrenia vyplýva, že „[osobitný zástupca] rozhodol, že clo *ad valorem* vo výške 100 % sa s účinnosťou od 19. apríla 1999 uplatní na výrobky, ktoré boli k 3. marcu 1999 alebo po tomto dni uvedené na trh alebo vyskladnené na účely ich uvedenia na trh“.
- 37 Porota zostavená 18. decembra 1998 na návrh Ekvádoru v súlade s článkom 21 ods. 5 DUS rovnako prišla 6. apríla 1999 k záveru, že nový režim Spoločenstva pre dovoz banánov je nezlučiteľný s ustanoveniami dohôd WTO. Správa poroty bola 6. mája 1999 schválená OUS.
- 38 Dňa 19. apríla 1999 OUS povolil Spojeným štátom americkým, aby uvalili clo na dovozy zo Spoločenstva vo výške ročného objemu obchodu predstavujúceho 191,4 miliónov USD.
- 39 Dňa 25. mája 1999 Spoločenstvo napadlo pred inštanciami WTO americké odvetné opatrenia za obdobie od 3. marca 1999 do 19. apríla 1999, predovšetkým s ohľadom na nadobudnutie ich účinnosti 3. marca 1999.
- 40 Vzhľadom na to, že stanovenie nadobudnutia účinnosti americkej prirážky na tento deň bolo v rozpore s ustanoveniami DUS, porota na návrh Spoločenstva upravila dátum nadobudnutia účinnosti tohto opatrenia na 19. apríl 1999.

41 V rámci rokovaní so všetkými zainteresovanými stranami Spoločenstvo navrhlo vykonanie zmien v novej SOT s banánmi. Tieto zmeny boli vykonané nariadením Rady č. 216/2001 z 29. januára 2001, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 404/93 (Ú. v. ES L 31, s. 2; Mim. vyd. 03/031, s. 226).

42 Preambula nariadenia č. 216/2001 uvádza:

„(1) Existovali mnohé úzke kontakty s dodávateľskými krajinami a s ostatnými zainteresovanými stranami s cieľom riešiť spory vyplývajúce z dovozného režimu ustanoveného nariadením... č. 404/93 a zobrať do úvahy závery špeciálnej skupiny zriadenej v rámci systému na riešenie sporov [WTO].

(2) Z analýzy všetkých alternatív predložených Komisiou vyplýva, že ustanovenie dovozného systému v strednodobom časovom horizonte založeného na uplatňovaní cieľ v príslušnej výške a na uplatňovaní preferenčnej colnej sadzby na dovozy z krajín AKT poskytuje najlepšie záruky, po prvé na dosiahnutie cieľov spoločnej organizácie trhu, pokiaľ ide o výrobu v spoločenstve a dopyt zo strany spotrebiteľov, po druhé, pokiaľ ide o dodržanie pravidiel medzinárodného obchodu, po tretie, pokiaľ ide o zabránenie ďalším sporom.

(3) Takýto systém však musí byť zavedený po ukončení negociácií s partnermi spoločenstva v súlade s postupmi WTO, a to najmä článkom XXVIII [GATT]. Výsledky týchto vyjednaní sa musia predložiť na schválenie Rade, ktorá musí taktiež v súlade s ustanoveniami zmluvy stanoviť príslušnú úroveň Spoločného colného sadzovníka.



- (4) Kým nevstúpi tento režim do platnosti, Spoločenstvo by malo byť zásobované na základe niekoľkých colných kvót, otvorených na dovozy zo všetkých krajín pôvodu a dovoz bude riadený v súlade s odporúčaniami [OUS...].
- (5) Vzhľadom na zmluvné záväzky s krajinami AKT a nevyhnutnosť zaručiť im riadne a korektné podmienky hospodárskej súťaže, uplatňovanie preferenčného cla 300 eur na tonu na dovozy banánov, ktoré majú svoj pôvod v týchto krajinách, umožní zachovanie príslušných obchodných tokov. Táto situácia si bude vyžadovať najmä uplatňovanie nulového cla na takéto dovozy v rámci... colných kvót.
- (6) Komisia bude oprávnená začať vyjednávať s dodávateľskými krajinami, ktoré majú skutočný záujem dodávať na trh Spoločenstva v snahe doceliť dojednané pridelenie prvých dvoch colných kvót...”

43 Dňa 11. apríla 2001 Spojené štáty americké a Spoločenstvo uzavreli memorandum o porozumení vymedzujúce „prostriedky, ktoré umožnia urovnať dlhotrvajúci spor týkajúci sa režimu dovozu banánov“ do Spoločenstva. Toto memorandum ustanovuje, že Spoločenstvo sa zaväzuje „zaviesť výlučne tarifný režim dovozu banánov najneskôr od 1. januára 2006“. Tento dokument definuje opatrenia, ktoré sa Spoločenstvo zaväzuje prijať v priebehu dočasného obdobia, ktoré uplynie 1. januára 2006. Spojené štáty americké sa na druhej strane zaväzujú dočasne odložiť uloženie colnej prirážky, ktorej uvalenie na dovozy Spoločenstva sa im povolilo. Spojené štáty americké však oznámením pre OUS z 26. júna 2001 spresnili, že toto memorandum o porozumení „nepredstavuje samo osebe riešenie dohodnuté v súlade s článkom 3 ods. 6 DUS a že by bolo predčasné stiahnuť tento bod z programu OUS vzhľadom na opatrenia, ktoré musí každá zo strán ešte prijať.“

- 44 Nariadením (ES) č. 896/2001 zo 7. mája 2001 ustanovujúcim podrobné pravidlá pre uplatňovanie nariadenia č. 404/93 týkajúceho sa opatrení pri dovoze banánov do Spoločenstva (Ú. v. ES L 126, s. 6; Mim. vyd. 03/032, s. 150) Komisia vymedzila pravidlá uplatňovania nového režimu Spoločenstva pre dovoz banánov zavedeného nariadením č. 216/2001.
- 45 Spojené štáty americké s účinnosťou od 30. júna 2001 odložili uplatňovanie svojej colnej prirážky. Od 1. júla 2001 bolo clo na dovoz stacionárnych akumulátorov pochádzajúcich zo Spoločenstva znížené na pôvodnú výšku 3,5 %.
- 46 Zo štatistík predložených Komisiou na žiadosť Súdu prvého stupňa vyplýva, že celková hodnota cíf (cost, insurance and freight: cena, poistenie a doprava) dovozov olovených akumulátorov zo Spoločenstva do Spojených štátov predstavovala 33 748 879 USD roku 1998, 21 825 385 USD roku 1999, 15 938 040 USD roku 2000 a, nakoniec, 15 617 997 USD roku 2001.
- 47 Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio SpA (FIAMM) a Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio Technologies, Inc. (FIAMM Technologies) vykonávajú svoju činnosť predovšetkým v sektore stacionárnych akumulátorov, ktoré sa používajú najmä v oblasti telekomunikácií a ktoré patria k výrobkom zataženým od 19. apríla 1999 do 30. júna 2001 colnou prirážkou.

## Konanie

- 48 Žalobcovia návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 23. marca 2000 podali žalobu o náhradu škody, ktorá údajne vyplynula z tejto prirážky.

- 49 Uznesením predsedu štvrtej komory z 11. septembra 2000 sa vyhovel návrhu na vstup Španielskeho kráľovstva ako vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov žalovaných.
- 50 Rozhodnutím Súdu prvého stupňa zo 4. júla 2002 bola prejednávaná vec na návrh Komisie podaný podľa článku 51 ods. 1 druhého pododseku Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa postúpená rozšírenej komore zloženej z piatich sudcov.
- 51 Dňa 7. októbra 2002 bola vec na základe rozhodnutia Súdu prvého stupňa zo 4. júla 2002 týkajúceho sa zloženia komôr a pridelovania vecí týmto komorám pridelená prvej rozšírenej komore.
- 52 V dôsledku prekážky na strane pôvodne ustanoveného sudcu spravodajcu z dôvodu skončenia jeho funkčného obdobia predseda Súdu prvého stupňa rozhodnutím z 13. decembra 2002 vymenoval nového sudcu spravodajcu.
- 53 Uznesením predsedu prvej rozšírenej komory z 3. februára 2003 bola v súlade s článkom 50 rokovacieho poriadku po vypočutí účastníkov konania na účely ústnej časti konania táto vec spojená so súvisiacimi vecami T-151/00 a T-301/00.
- 54 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté počas pojednávania prvej rozšírenej komory 11. marca 2003.

- 55 Rozhodnutím z 23. marca 2004 Súd prvého stupňa opätovne otvoril ústnu časť konania v tejto veci.
- 56 Súd prvého stupňa 1. apríla 2004 po vypočutí účastníkov konania rozhodol postúpiť spojené veci T-69/00, T-151/00 a T-301/00, ako aj súvisiace veci T-320/00, T-383/00 a T-135/01 veľkej komore Súdu prvého stupňa.
- 57 Uznesením z 19. mája 2004 predseda veľkej komory po vypočutí účastníkov konania spojil šesť vyššie uvedených vecí na účely ústnej časti konania.
- 58 Súd prvého stupňa v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval účastníkov konania, aby pred pojednávaním písomne odpovedali na sériu otázok. Účastníci konania riadne predložili požadované informácie.
- 59 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté počas pojednávania veľkej komory, ktoré sa konalo 26. mája 2004.

### Návrhy účastníkov konania

- 60 Žalobcovia vo svojej žalobe navrhujú, aby Súd prvého stupňa:

— zaviazal žalované na to, aby im zaplatili náhradu škody vo výške 10 760 798,35 eur (20 835 811 027,16 talianskych lír) alebo v akejkoľvek inej výške považovanej

za rozumnú, prípadne aktualizovanej v priebehu konania, a úroky v talianskej zákonnej výške od okamihu, keď skutočne zaplatili americkej colnej správe clo zvýšené o 96,5 % až do vyplatenia dlžnej sumy, ako aj úroky z omeškania vo výške 8 % v prípade omeškania so zaplatením priznanej sumy po vyhlásení rozsudku,

— zaviazal žalovaných na náhradu trov konania.

61 Žalobcovia po výzve na aktualizáciu uvádzanej škody v priebehu konania spresnili, že utrpeli stratu vo výške 12 139 521 eur len z titulu zaplatenia colnej prirážky.

62 Žalované, ktoré v konaní podporuje Španielske kráľovstvo, navrhujú, aby Súd prvého stupňa:

— odmietol žalobu ako neprípustnú alebo ju zamietol ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobcov na náhradu trov konania.

## O prípustnosti

63 Žalované upozorňujú bez toho, aby formálne vzniesli námietku podľa článku 114 rokovacieho poriadku, že žaloba je neprípustná z dôvodu, že žalobný návrh nespĺňa

náležitosti článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku na jednej strane, a z dôvodu nedostatočnej právomoci Súdu prvého stupňa na druhej strane.

*O nesúlade žaloby s požiadavkami článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku*

#### Tvrdenia účastníkov konania

64 Žalované tvrdia, že žaloba v rozpore s požiadavkami článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku jasne nevymedzuje akt inštitúcií, ktorý spôsobil vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva, ani jasne nevymedzuje konanie, aktívny čin alebo opomenutie vytýkané žalovaným inštitúciám.

65 Žalobcovia naopak tvrdia, že dostatočne jasným spôsobom vymedzili konanie, ktoré vyčítajú žalovaným, teda skutočnosť, že v lehote stanovenej OUS neprijali ustanovenia užitočne meniace nariadenie č. 404/93, čo je v rozpore so záväzkami prijatými Spoločenstvom v rámci dohôd WTO.

66 Žalobcovia označujú za výlučne terminologickú otázku, či Spoločenstvo porušilo pravidlá WTO úmyselne, teda prijatím napádaných predpisov Spoločenstva, alebo opomenutím z dôvodu neuvedenia týchto noriem do súladu s ustanoveniami dohôd WTO.

## Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 67 Podľa článku 21 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora, ktorý sa na základe článku 53 prvého odseku tohto štatútu uplatní na konanie pred Súdom prvého stupňa, a článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa musí každý návrh (žaloba) obsahovať predmet konania a zhrnutie dôvodov, na ktorých je návrh založený. Tento údaj musí byť dostatočne jasný a presný, aby sa žalovanému umožnilo pripraviť jeho obranu a Súdu prvého stupňa rozhodnúť o žalobe, v prípade potreby aj bez ďalších informácií. Aby sa zaistila právna istota a riadny výkon spravodlivosti, je na to, aby žaloba bola prípustná, potrebné, aby všetky podstatné skutkové a právne okolnosti, o ktoré sa žaloba opiera, vyplývali hoci len stručne, ale koherentne a pochopiteľne, z obsahu samotnej žaloby.
- 68 Na splnenie týchto požiadaviek je potrebné, aby žaloba, ktorej cieľom je, ako v prejednávanej veci, náhrada škôd údajne spôsobených inštitúciami Spoločenstva, obsahovala skutočnosti umožňujúce identifikovať tak konanie, ktoré žalobca vytýka týmto inštitúciám, ako aj dôvody, pre ktoré sa domnieva, že medzi týmto konaním a škodou, ktorú údajne utrpel, existuje príčinná súvislosť (rozsudok Súdu prvého stupňa z 29. januára 1998, *Dubois et Fils/Rada a Komisia*, T-113/96, Zb. s. II-125, body 29 a 30).
- 69 Žalobcovia tvrdia, ako to vyplýva z ich argumentácie, že utrpeli škodu z dôvodu neexistencie zmien režimu Spoločenstva pre dovoz banánov, ktoré by ho v lehote stanovenej OUS mohli zosúladiť so záväzkami Spoločenstva vyplývajúcimi z WTO.
- 70 Žaloba teda v rozpore s tvrdeniami žalovaných obsahuje skutočnosti umožňujúce identifikovať konanie, ktoré im vytýkajú žalobcovia a ktoré žalobcovia považujú za príčinu svojej škody.

- 71 Z tvrdení žalovaných k dôvodnosti žaloby okrem toho vyplýva, že si mohli účinne pripraviť svoju obranu vo vzťahu k podmienkam vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva. Z toho vyplýva, že Súd prvého stupňa môže rozhodovať o podanej žalobe s plnou znalosťou obsahu spisu a pri dodržaní zásady kontradiktórnosti konania.
- 72 Je teda potrebné odmietnuť výhradu žalovaných, podľa ktorej žaloba nespĺňa požiadavky článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku.

### *O právomoci Súdu prvého stupňa*

#### Tvrdenia účastníkov konania

- 73 Komisia tvrdí, že uplatnenie colnej prirážky na výrobky dovážané žalobcami na územie Spojených štátov amerických vychádza z rozhodnutia vlády tohto štátu a nie z aktu inštitúcie Spoločenstva.
- 74 Z nadpisu článku 288 ES okrem toho vyplýva potreba priamej súvislosti medzi sporným aktom a činnosťou Spoločenstva, takže právomoc Súdu prvého stupňa nemôže závisieť výlučne od formálneho tvrdenia žalobcov, že ich škoda vyplýva z aktov prijatých inštitúciami Spoločenstva.



- 75 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcov, že americká vláda by nikdy neuválila clo na sporný dovoz, ak by to OUS nepovolil v dôsledku konštatovania nezlučiteľnosti právnej úpravy Spoločenstva s pravidlami WTO, žalobcovia nepreukázali, že toto rozhodnutie možno pripísať priamo inštitúciám Spoločenstva. Toto tvrdenie naopak dokazuje, že aktom, ktorému žalobcovia prisudzujú tieto účinky, je akt prijatý Spojenými štátmi americkými pri výkone ich voľnej úvahy. Za týchto okolností sa Súd prvého stupňa nemôže vyhlásiť za kompetentný rozhodnúť o prejednávanej žalobe (rozsudok Súdneho dvora zo 7. júla 1987, *Étoile commerciale a CNTA/Komisia*, 89/86 a 91/86, Zb. s. 3005, body 18 až 20).
- 76 Žalobcovia tvrdia, že nemožno rozumne popierať existenciu príčinnej súvislosti medzi škodou, ktorú utrpeli, a konaním žalovaných inštitúcií. Je nepochybné, že americká vláda by nezaviedla dovoznú prirážku na výrobky žalobcov, ak by to OUS nepovolil v dôsledku porušenia pravidiel WTO Spoločenstvom. Príčinu spôsobenej škody je potrebné hľadať v tom, že reakcia Spojených štátov amerických bola dôsledkom porušenia dohôd WTO Spoločenstvom.

#### Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 77 Spojené ustanovenia článku 235 ES a článku 288 druhého odseku ES priznávajú súdu Spoločenstva právomoc rozhodovať o žalobe smerujúcej k náhrade škôd spôsobených inštitúciami Spoločenstva alebo ich zamestnancami pri výkone ich funkcií.
- 78 V prejednávanej veci žalobcovia požadujú náhradu škody, ktorú údajne utrpeli z dôvodu dovoznej prirážky uvalenej na ich výrobky úradmi Spojených štátov amerických, v súlade s povolením poskytnutým OUS na základe konštatovania nezlučiteľnosti režimu Spoločenstva pre dovoz banánov s pravidlami WTO.

- 79 Žaloba sa zakladá na mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva, ktorá podľa žalobcov vznikla z dôvodu, že príčinu škody, ktorú žalobcovia utrpeli, je potrebné hľadať vo vydaní právnej úpravy Radou a Komisiou, ktorú OUS posúdil ako nezlučiteľnú s dohodami WTO.
- 80 Súd prvého stupňa má teda na základe článku 235 ES a článku 288 druhého odseku ES právomoc rozhodovať o podanom návrhu na náhradu škody, ktorý na rozdiel od situácie rozhodujúcej v rozsudku *Étoile commerciale* a *CNTA/Komisia*, už citovanom v bode 75 vyššie, na ktorý sa odvoláva Komisia, neuvádza ako základ zodpovednosti výlučne rozhodnutie vnútroštátnej organizácie.
- 81 Vznik zodpovednosti Spoločenstva síce podľa ustálenej judikatúry predpokladá možnosť pripísať údajnú škodu konaniu inštitúcií Spoločenstva. Ide však o základnú podmienku, ktorá musí byť preskúmaná v rámci posudzovania dostatočne priamej povahy príčinnej súvislosti medzi uvádzanou škodou a konaním inštitúcií a ktorá neumožňuje vylúčiť právomoc Súdu prvého stupňa, pokiaľ sa uvádza, že škoda vznikla konaním inštitúcií Spoločenstva.
- 82 Je teda potrebné odmietnuť tvrdenia Komisie vo vzťahu k nedostatku právomoci na strane Súdu prvého stupňa bez toho, aby sa to dotklo posúdenia príčinnej súvislosti medzi konaním Rady a Komisie a škodou uvádzanou v rámci prieskumu splnenia podmienok vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva.
- 83 Za týchto okolností je potrebné vyhlásiť žalobu za prípustnú.

**O veci samej**

- 84 Návrh žalobcov na náhradu škody sa zakladá predovšetkým na režime mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva z dôvodu protiprávneho konania jeho inštitúcií. Žalobcovia taktiež požadujú výhodu uplatnenia analógie režimu mimozmluvnej zodpovednosti členských štátov v prípade porušenia ich záväzkov v rámci Spoločenstva konštatovanej Súdnyim dvorom podľa článku 226 ES. Nakoniec sa žalobcovia odvolávajú na mimozmluvnú zodpovednosť, ktorá by Spoločenstvu mohla vzniknúť aj v prípade absencie takého konania.

*O zodpovednosti Spoločenstva za protiprávne konanie jeho inštitúcií*

- 85 Na úvod je potrebné pripomenúť, že ako vyplýva z ustálenej judikatúry, vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v zmysle článku 288 druhého odseku ES za protiprávne konanie jeho inštitúcií je podmienený súčasným splnením niekoľkých podmienok, a to protiprávnosťou konania vytýkaného inštitúciám, existenciou škody a existenciou príčinnej súvislosti medzi uvádzaným konaním a údajnou škodou (rozsudok Súdneho dvora z 29. septembra 1982, *Oleifici Mediterranei/EHS*, 26/81, Zb. s. 3057, bod 16; rozsudky Súdu prvého stupňa z 11. júla 1996, *International Procurement Services/Komisia*, T-175/94, Zb. s. II-729, bod 44; zo 16. októbra 1996, *Efisol/Komisia*, T-336/94, Zb. s. II-1343, bod 30, a z 11. júla 1997, *Oleifici Italiani/Komisia*, T-267/94, Zb. s. II-1239, bod 20).
- 86 Pokiaľ nie je splnená čo len jedna z týchto podmienok, žaloba musí byť zamietnutá ako celok bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ostatné podmienky (rozsudok Súdneho dvora z 15. septembra 1994, *KYDEP/Rada a Komisia*, C-146/91, Zb. s. I-4199, body 19 a 81, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. februára 2002, *Förde-Reederei/Rada a Komisia*, T-170/00, Zb. s. II-515, bod 37).

- 87 Protiprávne konanie vytykávané inštitúcii Spoločenstva musí spočívať v dostatočne závažnom porušení právnej normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom (rozsudok Súdneho dvora zo 4. júla 2000, Bergaderm a Goupil/Komisia, C-352/98 P, Zb. s. I-5291, bod 42).
- 88 Rozhodujúcim kritériom, ktoré umožňuje prísť k záveru, že táto podmienka je splnená, je zjavné a vážne porušenie hraníc voľnej úvahy príslušnou inštitúciou Spoločenstva.
- 89 Pokiaľ táto inštitúcia disponuje len veľmi obmedzenou mierou voľnej úvahy, prípadne žiadnou, jednoduché porušenie práva Spoločenstva môže stačiť na preukázanie existencie dostatočne závažného porušenia (rozsudky Súdu prvého stupňa z 12. júla 2001, Comafrica a Dole Fresh Fruit Europe/Komisia, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 a T-225/99, Zb. s. II-1975, bod 134, a z 10. februára 2004, Afrikanische Frucht-Compagnie a Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Rada a Komisia, T-64/01 a T-65/01, Zb. s. II-521, bod 71).
- 90 Návrh žalobcov na náhradu škody je potrebné preskúmať vo svetle týchto úvah.

#### Tvrdenia účastníkov konania

#### — O protiprávnostiach vyčítaných žalovaným inštitúciám

- 91 Žalobcovia vyčítajú Rade a Komisii, že v lehote pätnástich mesiacov stanovenej OUS neuviedla režim Spoločenstva pre dovoz banánov do súladu so záväzkami, ktoré

Spoločenstvu vyplývajú z dohôd WTO. Americká prirážka, ktorá žalobcom spôsobila závažnú škodu, je priamym dôsledkom zachovania účinnosti tohto režimu, ktorého nezlučiteľnosť s dohodami WTO konštatoval OUS.

- 92 Žalobcovia sa domnievajú, že zachovanie účinnosti tohto režimu je v rozpore s niektorými základnými zásadami právneho poriadku Spoločenstva vrátane zásady *pacta sunt servanda*. Z tohto prvého hľadiska si Spoločenstvo nesplnilo povinnosti, ktoré má ako člen WTO vzhľadom na záväzný charakter dohôd WTO a DUS.
- 93 Žalované takisto porušili zásady ochrany legitímnej dôvery a právnej istoty. Každý občan má mať možnosť požívať právnu istotu, že nebude musieť znášať následky protiprávneho konania inštitúcií Spoločenstva. Žalobcovia sa domáhajú výhody legitímnej dôvery nie z dôvodu nemennosti tarifných koncesíí dojednaných so Spojenými štátmi americkými vo forme pôvodného dovozného cla vo výške 3,5 %, ale z dôvodu, že tieto koncesie neboli zmenené v dôsledku protiprávneho konania inštitúcií Spoločenstva. Spoločenstvo pritom neprispôbilo svoju právnu úpravu pravidlami WTO, hoci jednak uistilo svojich obchodných partnerov o svojom zámere rešpektovať rozhodnutia OUS, jednak malo prospech z mimoriadneho predĺženia lehoty stanovenej na tento účel.
- 94 Žalované inštitúcie navyše porušili vlastnícke právo a právo ekonomickej iniciatívy žalobcov, ktoré sú chránené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDLP) podpísaným 4. novembra 1950 v Ríme. V prejednávanej veci boli žalobcovia prinútení zaplatiť prohibičné clo za svoje dovozy akumulátorov do Spojených štátov amerických a premiestniť svoje výrobné kapacity.

- 95 Nakoniec, Rada a Komisia porušili zásadu správneho úradného postupu tým, že neuviedli spornú právnu úpravu Spoločenstva do súladu s pravidlami WTO, a tým, že podcenili dosah, ktorý mohlo mať prijatie amerických odvetných opatrení na činnosť subjektov podliehajúcich ich právomoci.
- 96 Žalované inštitúcie namietajú, že Spoločenstvo stále zamýšľalo splniť svoje medzinárodné záväzky vrátane tých, ktoré vyplývajú z dohôd z Lomé a dohôd WTO.
- 97 Keďže rokovanie o vyrovnaniach a ich poskytnutí je spôsob urovnávania sporov, žalobcovia nemohli zakladať žiadnu legitímnu dôveru na predpoklade zmeny režimu dovozu banánov namiesto dojednaní vyrovnaní. Navyše pohľadávka na náhradu škody voči Spoločenstvu nemôže byť založená na existencii nadobudnutého práva na zachovanie obchodnej koncesie treťou krajinou v prípade, ak neexistuje žiadna povinnosť Spoločenstva konať s cieľom dosiahnuť určenú úroveň tarifných koncesií.
- 98 Uvádzané obmedzenia vlastníckeho práva nie sú vôbec porovnateľné s vyvlastnením a neprekračujú hranice obvyklých rizík akejkoľvek obchodnej činnosti.
- 99 Nakoniec, nedošlo k žiadnemu porušeniu zásady správneho úradného postupu. Komisia rokovala so všetkými dotknutými členmi WTO s cieľom nájsť riešenie prijateľné pre všetkých a usilovala sa získať od Spojených štátov amerických vyrovnanie v zmysle prístupu niektorých amerických výrobkov na trh Spoločenstva, aby predišla jednostrannému odobratiu koncesií.

## — O právnom charaktere noriem údajne porušených žalovanými

- 100 Žalobcovia poznamenávajú, že všetky zásady, ktoré žalované porušili, majú vyššiu právnu silu a ich cieľom je ochrana jednotlivcov. Pred zavedením americkej dovoznej prirážky režim WTO priamo priznával žalobcom právo dovážať ich výrobky do Spojených štátov amerických po zaplatení pôvodného dovozného cla so zníženou sadzbou 3,5 %. Aj za predpokladu, že by sa dohody WTO nepovažovali za priamo uplatniteľné, takýto účinok bol uznaný rozhodnutím OUS zaväzujúcim Spoločenstvo, ktoré spĺňa všetky podmienky stanovené v tomto smere judikatúrou Spoločenstva.
- 101 Žalované odpovedajú, že ustanovenia dohôd WTO vytvárajú práva len pre zmluvné strany a nie pre jednotlivcov. To isté platí aj pre rozhodnutia OUS, ktorými sa len vykladajú pravidlá WTO.
- 102 Cieľom dohôd WTO je úprava a riadenie medzinárodných obchodných vzťahov len medzi subjektmi medzinárodného práva. Tarifné koncesie poskytované členmi WTO umožňujú prístup na vnútroštátny trh bez toho, aby tento prístup alebo určitú úroveň ceny na tomto trhu zaručovali alebo aby priznávali priamo podnikateľom právo na určité tarifné zaobchádzanie alebo právo, ktorého by sa mohli domáhať na inštitúciách Spoločenstva.
- 103 Spoločenstvo, ktoré dočasne počas obdobia potrebného na hľadanie riešenia banánového sporu znáša pozastavenie amerických koncesí, je z tohto dôvodu v úplnom súlade s pravidlami WTO a zvýšenie amerického dovozného cla na akumulátory bolo len ich uplatnením.

104 Keďže sa žalobcovia nemôžu odvolávať na dohody WTO, nemôžu sa odvolávať ani na porušenie zásady *pacta sunt servanda* alebo na porušenie legitímnej dôvery v to, že sa tieto dohody dodržia.

— O závažnosti uvádzaných porušení

105 Žalobcovia tvrdia, že porušenia, ktorých sa dopustili žalované, sú dostatočne závažné na to, aby mohla vzniknúť mimozmluvná zodpovednosť Spoločenstva. Je potrebné vziať do úvahy jednak stupeň jasnosti a presnosti porušených noriem, jednak nedostatočný rozsah voľnej úvahy prislúchajúci žalovaným inštitúciám na zosúladenie nezlučiteľnej právnej úpravy Spoločenstva s dohodami WTO s ohľadom na spresnenia poskytnuté v tomto smere odporúčaniami a rozhodnutiami OUS. Navyše Spoločenstvo naďalej porušovalo právo WTO, a teda právny poriadok Spoločenstva, aj po uplynutí lehoty pätnástich mesiacov, ktorú mu stanovil rozhodca na dosiahnutie súladu s pravidlami WTO.

106 Žalované tvrdia, že neprekročili hranice svojej voľnej úvahy vzhľadom na komplexnosť situácií, ktoré bolo potrebné upraviť, a ťažkosti pri uplatňovaní a výklade dotknutých ustanovení. Žalovaným nemožno vytýkať, že neprijali potrebné opatrenia, pretože nariadenia č. 1637/98 a č. 2362/98, ktoré boli predmetom nového konania začatého Spojenými štátmi americkými, zavádzali dovozný režim Spoločenstva odlišný od pôvodného režimu.

107 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť úlohu, ktorú plnilo pozastavenie koncesii podľa článku 22 DUS, čo je druhé najlepšie riešenie po úplnom uplatnení odporúčaní OUS. Z článku 3 ods. 7 DUS, ktorý uprednostňuje výber spoločne dohodnutého riešenia, vyplýva široký rozsah voľnej úvahy kompetentných orgánov



členov WTO, ktorý im umožňuje oslobodiť sa, aj keď len dočasne, od záväzkov vyplývajúcich z dohôd WTO.

## Posúdenie Súdom prvého stupňa

— O úvodnej otázke týkajúcej sa nemožnosti odvolať sa na pravidlá WTO

- 108 Pred preskúmaním legálnosti konania inštitúcií Spoločenstva je potrebné vyriešiť otázku, či dohody WTO umožňujú osobám podliehajúcim súdnym orgánom Spoločenstva právo odvolať sa na ne pred súdom s cieľom spochybníť platnosť právnej úpravy Spoločenstva v prípade, ak OUS vyhlásil, že tak táto právna úprava, ako aj následná právna úprava Spoločenstva, prijatá predovšetkým s cieľom dosiahnuť súlad s predmetnými pravidlami WTO, sú nezlučiteľné s týmito pravidlami.
- 109 Žalobcovia sa v tejto súvislosti odvolávajú na zásadu *pacta sunt servanda*, ktorá je skutočne obsiahnutá vo viacerých právnych normách, ktoré sú inštitúcie Spoločenstva povinné dodržiavať pri výkone svojich právomocí, ako základná zásada každého právneho poriadku a predovšetkým medzinárodného právneho poriadku (rozsudok Súdneho dvora zo 16. júna 1998, Racke, C-162/96, Zb. s. I-3655, bod 49).
- 110 Zásadu *pacta sunt servanda* však nemožno v prejednávanej veci s úspechom použiť proti žalovaným inštitúciám, keďže dohody WTO podľa ustálenej judikatúry vzhľadom na ich charakter a účel v zásade nepatria k normám, s ohľadom na ktoré súd Spoločenstva skúma legálnosť konania inštitúcií Spoločenstva (rozsudok Súdneho dvora z 23. novembra 1999, Portugalsko/Rada, C-149/96, Zb. s. I-8395,

bod 47; uznesenie Súdneho dvora z 2. mája 2001, OGT Fruchthandelsgesellschaft, C-307/99, Zb. s. I-3159, bod 24; rozsudky Súdneho dvora z 12. marca 2002, Omega Air a i., C-27/00 a C-122/00, Zb. s. I-2569, bod 93; z 9. januára 2003, Petrotub a Republica/Rada, C-76/00 P, Zb. s. I-79, bod 53, a z 30. septembra 2003, Biret International/Rada, C-93/02 P, Zb. s. I-10497, bod 52).

- 111 Dohoda o založení WTO je totiž na jednej strane založená na reciprocite a vzájomných výhodách, čo ju odlišuje od dohôd uzavieraných Spoločenstvom s tretími krajinami, ktoré vytvárajú určitú nesúmernosť záväzkov. Je pritom nepochybné, že niektorí z najvýznamnejších obchodných partnerov Spoločenstva nezaraďujú dohody WTO medzi normy, s ohľadom na ktoré súdne orgány skúmajú legálnosť ich vnútroštátnych právnych noriem. Preskúmanie legálnosti konania inštitúcií Spoločenstva s ohľadom na tieto normy by mohlo viesť k rôznemu uplatňovaniu pravidiel WTO, čo by zbavilo zákonodarné alebo výkonné orgány Spoločenstva voľnosti, ktorú majú podobné orgány obchodných partnerov Spoločenstva (rozsudok Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 110 vyššie, body 42 až 46).
- 112 Na druhej strane, ak by sa súdnym orgánom uložila povinnosť vylúčiť použitie noriem interného práva, ktoré by boli nezlučiteľné s dohodami WTO, zbavilo by to zákonodarné alebo výkonné orgány zmluvných strán možnosti poskytnutej článkom 22 DUS použiť, aj keď len dočasne, dohodnuté riešenia s cieľom dosiahnuť vzájomne prijateľné vyrovnanie (rozsudok Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 110 vyššie, body 39 a 40).
- 113 Z toho vyplýva, že prípadné porušenie pravidiel WTO žalovanými inštitúciami nemôže v zásade viesť k vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva (rozsudky Súdu prvého stupňa z 20. marca 2001, Cordis/Komisia, T-18/99, Zb. s. II-913, bod 51; Bocchi Food Trade International/Komisia, T-30/99, Zb. s. II-943, bod 56, a T. Port/Komisia, T-52/99, Zb. s. II-981, bod 51).

- 114 Súd prvého stupňa by mal právomoc preskúmať legálnosť konania žalovaných inštitúcií s ohľadom na pravidlá WTO len za predpokladu, že Spoločenstvo chcelo vykonať konkrétny záväzok v rámci WTO, alebo v prípade, že akt Spoločenstva výslovne odkazuje na konkrétne ustanovenia dohôd WTO (pozri, pokiaľ ide o GATT z roku 1947, rozsudky Súdneho dvora z 22. júna 1989, Fediol/Komisia, 70/87, Zb. s. 1781, body 19 až 22, a zo 7. mája 1991, Nakajima/Rada, C-69/89, Zb. s. I-2069, bod 31, ako aj, pokiaľ ide o dohody WTO, rozsudky Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 110 vyššie, bod 49, a Biret International/Rada, už citovaný v bode 110 vyššie, bod 53).
- 115 Aj v prípade, že existuje rozhodnutie OUS konštatujúce nezlučiteľnosť opatrení prijatých jedným členom s pravidlami WTO, žiadna z týchto dvoch výnimiek sa v prejednávanej veci neuplatní.

— O výnimke vychádzajúcej z úmyslu vykonať konkrétny záväzok v rámci WTO

- 116 Zaviazaním sa po prijatí rozhodnutia OUS z 25. septembra 1997, že sa dosiahne súlad s pravidlami WTO, Spoločenstvo nezamýšľalo prijať konkrétny záväzok v rámci WTO, ktorý by mohol odôvodniť výnimku z nemožnosti použiť pravidlá WTO pred súdom Spoločenstva a umožniť tomuto súdu vykonať preskúmanie legálnosti konania inštitúcií Spoločenstva s ohľadom na tieto pravidlá.
- 117 Je pravda, že v porovnaní s GATT z roku 1947 DUS posilnil mechanizmus urovnávania sporov, predovšetkým pokiaľ ide o prijímanie správ porotami.

- 118 Článok 3 ods. 7 DUS tak zdôrazňuje, že prvým cieľom mechanizmu urovnávania sporov je obvykle odstránenie opatrení, pri ktorých sa zistila nezlučiteľnosť s ustanoveniami dohôd WTO. Rovnako článok 22 ods. 1 DUS uprednostňuje integrálne uskutočnenie odporúčania zosúladiť opatrenie s dohodami WTO.
- 119 Navyše podľa článku 17 ods. 14 DUS sporné strany bezpodmienečne prijímú správu odvolacieho orgánu, ktorá je podobne ako v prejednáwanej veci schválená OUS. Nakoniec, článok 22 ods. 7 uvádza, že sporné strany prijímú rozhodnutie rozhodcu, ktorým sa určuje úroveň pozastavenia koncesíí, ako konečné.
- 120 To však nemení nič na tom, že DUS si pri rokovaní v spore medzi členmi WTO v každom prípade zachováva dôležité miesto (rozsudok Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 110 vyššie, body 36 až 40).
- 121 DUS teda ponúka dotknutému členovi WTO viacero spôsobov uskutočnenia odporúčania alebo rozhodnutia OUS, ktorým sa konštatovala nezlučiteľnosť opatrenia s pravidlami WTO.
- 122 Pokiaľ nie je možné okamžite odstrániť nezlučiteľné opatrenie, DUS vo svojom článku 3 ods. 7 predpokladá možnosť poskytnúť poškodenému členovi vyrovnanie alebo mu dočasne povoliť pozastavenie poskytovania koncesíí alebo výkonu iných záväzkov až do odstránenia nezlučiteľného opatrenia (pozri rozsudok Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 110 vyššie, bod 37).

- 123 Článok 22 ods. 2 DUS ustanovuje, že ak člen WTO nedodrží odporúčania alebo rozhodnutia počas určenej lehoty, takýto člen, ak je o to požiadaný, vstúpi v priebehu primeranej lehoty do rokovaní so sťažujúcou sa stranou s cieľom dosiahnuť vzájomne prijateľné vyrovnanie.
- 124 Ak nebolo do 20 dní od uplynutia lehoty stanovenej v článku 21 ods. 3 DUS na zosúladenie s pravidlami WTO dohodnuté žiadne uspokojivé vyrovnanie, môže sťažujúca sa strana požiadať OUS o povolenie na pozastavenie poskytovania koncesíí alebo iných záväzkov dotknutému členovi v zmysle dohôd WTO.
- 125 Aj po uplynutí lehoty stanovenej na zosúladenie opatrenia vyhláseného za nezlučiteľné s pravidlami WTO a po povolení a prijatí opatrení vyrovnania alebo pozastavenia koncesíí podľa článku 22 ods. 6 DUS je v každom prípade vyhradené dôležité miesto pre rokovanie medzi stranami sporu.
- 126 Článok 22 ods. 8 DUS pritom zdôrazňuje dočasnú povahu pozastavenia koncesíí alebo iných záväzkov a obmedzuje ich trvanie len na dobu, „kým bude opatrenie, o ktorom sa zistilo, že nie je v súlade s uvedenou dohodou odstránené, alebo dovedty, kým člen, ktorý musí vykonať odporúčania alebo rozhodnutia, nezabezpečí riešenie týkajúce sa zrušenia alebo zmenšenia výhod, alebo kým sa dosiahne vzájomne uspokojujúce riešenie“.
- 127 Toto isté ustanovenie ešte ustanovuje, že v súlade s článkom 21 ods. 6 bude OUS naďalej dohliadať na vykonávanie schválených odporúčaní alebo rozhodnutí.

- 128 V prípade nezhody v otázke zlučiteľnosti opatrení prijatých na dosiahnutie súladu s odporúčaniami a rozhodnutiami OUS článok 21 ods. 5 DUS ustanovuje, že spor sa bude riadiť „podľa týchto pravidiel o urovnávaní sporov“, čo zahŕňa hľadanie dohodnutého riešenia stranami.
- 129 Ani uplynutie lehoty stanovenej OUS pre Spoločenstvo na zosúladienie jeho režimu dovozu banánov s rozhodnutím OUS z 25. septembra 1997, ani rozhodnutie z 9. apríla 1999, ktorým rozhodcovia OUS výslovne konštatovali nezlučiteľnosť novej úpravy dovozu banánov vytvorenej nariadeniami č. 1637/98 a č. 2362/98 nevyčerpali spôsoby riešenia sporov ponúkané DUS.
- 130 V tomto rozsahu by mohlo preskúmanie legálnosti konania žalovaných inštitúcií súdom Spoločenstva s ohľadom na pravidlá WTO oslabiť postavenie vyjednávačov Spoločenstva pri hľadaní vzájomne prijateľného riešenia sporu, ktoré by bolo v súlade s pravidlami WTO.
- 131 Ak by sa za týchto okolností súdnym orgánom uložila povinnosť vylúčiť použitie interných právnych noriem, ktoré boli nezlučiteľné s dohodami WTO, zbavilo by to zákonodarné a výkonné orgány zmluvných strán možnosti ponúknuť predovšetkým článkom 22 DUS dosiahnuť aspoň dočasne dohodnuté riešenie (rozsudok Portugalsko/Rada, už citovaný v bode 110 vyššie, bod 40).
- 132 Je teda nesprávne, ak žalobcovia z článkov 21 a 22 DUS vyvodzujú povinnosť zafažujúcu člena WTO dosiahnuť v stanovenej lehote súlad s odporúčaniami

a rozhodnutiami orgánov WTO a keď tvrdia, že rozhodnutia OUS sú vykonateľné, pokiaľ ich jednohlasne nenapadnú zmluvné strany.

- 133 Rada navyše opätovnou zmenou režimu dovozu banánov prostredníctvom svojho nariadenia č. 216/2001 sledovala uskutočnenie dohody o rôznych rozporných otázkach. Preambula nariadenia č. 216/2001 tak vo svojom odôvodnení č. 1 uvádza, že existovali mnohé úzke kontakty predovšetkým s cieľom „zobrať do úvahy závery poroty“, a vo svojom odôvodnení č. 2, že ustanovenie nového dovozného režimu poskytuje najlepšie záruky tak pre „dosiahnutie cieľov spoločnej organizácie trhu s banánmi, pokiaľ ide o výrobu v Spoločenstve a dopyt zo strany spotrebiteľov“, ako aj pre „dodržanie pravidiel medzinárodného obchodu“.
- 134 Spojené štáty americké sa nakoniec v dôsledku záväzku Spoločenstva vytvorit' výlučne tarifný režim pre dovoz banánov pred 1. januárom 2006 rozhodli podľa memoranda o porozumení z 11. apríla 2001 dočasne pozastaviť ukladanie svojej colnej prirážky.
- 135 Takýto výsledok však mohol byť ohrozený, ak by súd Spoločenstva na účely náhrady škody spôsobenej žalobcom vykonával preskúmanie legálnosti konania v tomto prípade žalovaných inštitúcií vo vzťahu k pravidlám WTO.
- 136 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ako výslovne zdôraznili Spojené štáty americké, memorandum o porozumení z 11. apríla 2001 samo osebe nepredstavuje riešenie dosiahnuté spoločnou dohodou v zmysle článku 3 ods. 6 DUS, a že otázka

uskutočnenia odporúčaní a rozhodnutí OUS Spoločenstvom zostala 12. júla 2001, teda po dni podania prejednávanej žaloby, na programe zasadnutia OUS.

- 137 Z toho vyplýva, že inštitúcie Spoločenstva nezamýšľali zmenou sporného režimu Spoločenstva pre dovoz banánov vykonať konkrétne záväzky vyplývajúce z pravidiel WTO, s ohľadom na ktoré OUS konštatoval nezlučiteľnosť tohto režimu.
- 138 Napokon v tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ako vyplýva z odôvodnení nariadenia č. 1637/98, Rada mala v tomto prípade v úmysle využitím rôznych spôsobov urovnávania sporov vymedzených DUS uviesť do súladu medzinárodné záväzky prevzaté Spoločenstvom tak v rámci dohôd WTO, ako aj záväzky voči ďalším signatárom štvrtého dohovoru z Lomé pri zachovaní cieľov SOT s banánmi.
- 139 Tento úmysel je potvrdený článkom 20 písm. e) nariadenia č. 404/93 v znení nariadenia č. 1637/98. Keďže tento článok upresňuje, že ustanovenia, ktoré Komisia schvaľuje na uplatňovanie hlavy IV nariadenia č. 404/93 týkajúcej sa obchodu s banánmi s tretími krajinami zahŕňajú opatrenia potrebné na zabezpečenie rešpektovania povinností vyplývajúcich z dohôd uzatvorených Spoločenstvom podľa článku 300 ES, toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky prevzaté zmluvné záväzky a neuprednostňuje iba záväzky prijaté Spoločenstvom v rámci dohôd WTO.
- 140 Zákonodarca Spoločenstva si navyše v odôvodnení č. 9 nariadenia č. 1637/98 výslovne vyhradil možnosť prehodnotiť fungovanie tohto nariadenia na konci primeranej skúšobnej lehoty.



— O výnimke založenej na výslovnom odkaze na konkrétne ustanovenia dohôd WTO

- 141 Na SOT s banánmi v podobe zavedenej nariadením č. 404/93 a neskôr zmenenej a doplnenej, nemožno hľadiť tak, že výslovne odkazuje na konkrétne ustanovenia dohôd WTO (pozri v tomto zmysle uznesenie OGT Fruchthandelsgesellschaft, už citované v bode 110 vyššie, bod 28).
- 142 Z preambuly rôznych nariadení, ktorými sa mení a dopĺňa režim dovozu banánov, osobitne nevyplýva, že zákonodarca Spoločenstva odkazoval na konkrétne ustanovenia dohôd WTO, keď zamýšľal zosúladiť tento režim s týmito dohodami.
- 143 Nariadenie č. 2362/98 teda neobsahuje žiadny výslovný odkaz na konkrétne ustanovenia dohôd WTO (rozsudky Cordis/Komisia, už citovaný v bode 113 vyššie, bod 59; Bocchi Food Trade International/Komisia, už citovaný v bode 113 vyššie, bod 64, a T. Port/Komisia, už citovaný v bode 113 vyššie, bod 59).
- 144 Z toho vyplýva, že bez ohľadu na zásah v podobe konštatovania nezlučiteľnosti pochádzajúci od OUS nie sú pravidlá WTO v prejednávanej veci normami, s ohľadom na ktoré sa môže preskúmať legálnosť konania inštitúcií, a to ani z dôvodu osobitných záväzkov, ktorých uskutočnenie Spoločenstvo údajne malo v úmysle, ani z dôvodu výslovného odkazu na konkrétne ustanovenia.
- 145 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že žalobcovia nemôžu na účely svojho návrhu na náhradu škody s úspechom tvrdiť, že konanie vytýkané Rade a Komisii je v rozpore s pravidlami WTO.

- 146 Výhrady vyhovené žalobcami z porušenia zásad ochrany legitímnej dôvery a právnej istoty, z porušenia vlastníckeho práva a práva na slobodný výkon podnikateľskej činnosti, a nakoniec z nedodržania zásady správneho úradného postupu sú založené na predpoklade rozporu konania vytýkaného žalovaným inštitúciám s pravidlami WTO.
- 147 Keďže tieto normy nepatria medzi tie normy, s ohľadom na ktoré súd Spoločenstva skúma legálnosť konania inštitúcií Spoločenstva, tieto výhrady je v dôsledku toho nutné taktiež odmietnuť.
- 148 Z toho vyplýva, že konanie žalovaných inštitúcií nemožno považovať za protiprávne, pričom nie je potrebné preskúmať tvrdenia žalobcov týkajúce sa právneho charakteru noriem a zásad, ku ktorých porušeniu údajne došlo, a údajnej závažnosti ich porušenia.
- 149 Keďže nie je možné preukázať protiprávnosť konania vytýkaného žalovaným inštitúciám, jedna z troch kumulatívnych podmienok vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva z dôvodu protiprávneho konania jeho inštitúcií nie je splnená.
- 150 Za týchto okolností žaloba o náhradu škody podaná žalobcami založená na tomto režime zodpovednosti musí byť zamietnutá bez toho, aby v tejto súvislosti bolo potrebné preskúmať, či sú splnené ostatné dve podmienky, ktoré sa týkajú existencie uvádzanej škody a existencie príčinnej súvislosti medzi konaním a uvádzanou škodou (rozsudok Súdneho dvora z 9. septembra 1999, Lucaccioni/Komisia, C-257/98 P, Zb. s. I-5251, bod 14, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. apríla 2002, EVO/Rada a Komisia, T-220/96, Zb. s. II-2265, bod 39).

*O analogickom uplatnení režimu mimozmluvnej zodpovednosti členských štátov*

- 151 Žalobcovia v podstate tvrdia, že rozhodnutie rozhodcov z 9. apríla 1999, ktorým sa povoľujú odvetné opatrenia proti dovozom zo Spoločenstva, je porovnateľné s rozsudkom Súdneho dvora, ktorý na základe článku 226 ES určil, že členský štát si nesplnil svoje povinnosti podľa práva Spoločenstva. Súd Spoločenstva by teda mal priznať žalobcom právo na náhradu škody vyplývajúcej z protiprávneho konania žalovaných (rozsudky Súdneho dvora z 19. novembra 1991, Francovich a i., C-6/90 a C-9/90, Zb. s. I-5357, a z 5. marca 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, Zb. s. I-1029).
- 152 Žalované inštitúcie tvrdia, že judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa mimozmluvnej zodpovednosti členských štátov za porušenie ich povinností podľa práva Spoločenstva nemožno v prejednávanej veci uplatniť.
- 153 Podľa Súdu prvého stupňa stačí konštatovať, že aj za predpokladu, že by odporúčania a rozhodnutia OUS mohli byť prirovnané k rozsudkom Súdneho dvora, návrh žalobcov na náhradu škody je založený na uplatnení na Spoločenstvo analógie režimu zodpovednosti spočívajúceho na predpoklade protiprávneho konania žalovaných inštitúcií.
- 154 V prípade, že sa v prejednávanej veci nepreukáže protiprávnosť konania vytýkaného dotknutým subjektom, takýto návrh musí byť zamietnutý ako nedôvodný.

*O zodpovednosti Spoločenstva v prípade, že nedošlo k protiprávnenému konaniu jeho inštitúcií*

O zásade mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v prípade, že nedošlo k protiprávnenému konaniu jeho inštitúcií

— Tvrdenia účastníkov konania

155 Žalobcovia tvrdia, že aj za predpokladu, že žalované mohli legálne obísť rozhodnutia OUS, podmienky, ktorým judikatúra Spoločenstva podriaďuje mimozmluvnú zodpovednosť Spoločenstva za škody spôsobené jeho inštitúciami aj v prípade, že nedošlo k ich protiprávnenému konaniu, teda existencia spôsobenej škody, príčinná súvislosť medzi touto škodou a konaním inštitúcií Spoločenstva, ako aj neobvyklá a osobitá povaha tejto škody sú v každom prípade súčasne splnené (rozsudok Súdu prvého stupňa z 28. apríla 1998, Dorsch Consult/Rada a Komisia, T-184/95, Zb. s. II-667, bod 59, potvrdený v konaní o odvolaní rozsudkom Súdneho dvora z 15. júna 2000, Dorsch Consult/Rada a Komisia, C-237/98 P, Zb. s. I-4549).

156 Žalované namietajú, že zásada mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v prípade absencie protiprávneho konania jeho inštitúcií sa nemôže považovať za všeobecnú zásadu spoločnú pre právne poriadky členských štátov v zmysle článku 288 druhého odseku ES. Takáto zásada totiž ešte nikdy nebola uplatnená judikatúrou Spoločenstva a žalobcovia nespĺňajú prísne podmienky tohto režimu zodpovednosti stanovené vnútroštátnymi právnymi poriadkami, ktoré tento režim uznávajú.

## — Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 157 Pokiaľ protiprávnosť konania inštitúcie Spoločenstva nie je preukázaná, ako je to aj v prejednávanej veci, nevyplýva z toho, že podniky, ktoré musia ako kategória podnikateľských subjektov znášať neprimeranú časť nákladov vyplývajúcich z obmedzenia prístupu na vývozné trhy, nemôžu v žiadnom prípade získať náhradu škody založením mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdného dvora z 29. septembra 1987, De Boer Buizen/Rada a Komisia, 81/86, Zb. s. 3677, bod 17).
- 158 Článok 288 druhý odsek ES totiž ustanovuje povinnosť, ktorá ukladá Spoločenstvu nahradíť škody spôsobené jeho inštitúciami v súlade so „zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov“, bez toho, aby tým obmedzoval dosah týchto zásad len na režim mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva za protiprávne konanie uvedených inštitúcií.
- 159 Vnútroštátne právne úpravy mimozmluvnej zodpovednosti umožňujú jednotlivcom, aj keď na rôznej úrovni, v špecifických oblastiach a podľa rôznych podmienok, dosiahnuť na súde náhradu určitých škôd aj v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu pôvodcu škody.
- 160 V prípade, že je škoda spôsobená konaním inštitúcií Spoločenstva, ktorého protiprávnosť sa nepreukázala, mimozmluvná zodpovednosť Spoločenstva môže vzniknúť, pokiaľ sú súčasne splnené podmienky týkajúce sa existencie škody, príčinnej súvislosti medzi škodou a konaním inštitúcií Spoločenstva, ako aj neobvyklej a osobitej povahy predmetnej škody (pozri rozsudok z 15. júna 2000, Dorsch Consult/Rada a Komisia, už citovaný v bode 155 vyššie, bod 19).

161 Je teda potrebné preskúmať, či sú tieto tri podmienky v prejednávanej veci súčasne splnené.

## O existencii skutočnej a určitej škody

### — Tvrdenia účastníkov konania

162 Žalobcovia tvrdia, že ich škoda pozostáva jednak zo zvýšenia dovozného cla uvaleného americkými úradmi na dovozy ich akumulátorov do Spojených štátov amerických o 96,5 %, jednak z výdavkov vynaložených z dôvodu zriadenia a premiestnenia závodov na výrobu týchto výrobkov, ktoré boli donútení vykonať v dôsledku tohto odvetného obchodného opatrenia. K tomu sa pridávajú straty obratu nasledujúce po zmene výrobného programu dotknutých závodov.

163 V priebehu súdneho konania žalobcovia spresnili, že zrýchlenie výstavby jedného závodu na výrobu akumulátorov v Spojených štátoch amerických a premena jedného areálu nachádzajúceho sa v tretej krajine na závod na výrobu týchto výrobkov im umožnilo obmedziť na minimum negatívny dosah colnej prirážky a zachrániť časť ich amerického trhu. Žalobcovia teda nestratili objemy predaja, ale utrpeli len finančnú škodu.

164 Žalované odpovedajú, že predajné zmluvy medzi žalobcami a ich americkými zákazníkmi upravujú prehodnotenie ceny ich výrobkov a nepreukázalo sa, že by dotknuté subjekty začali rokovania s týmto cieľom. Žalobcovia sa tým, že podpísali klauzuly obmedzujúce zvýšenie ich cien, sami urobili zodpovednými za finančné nevýhody, ktoré údajne vyplynuli z colnej prirážky. Žalované dodávajú, že distribučná zmluva žalobcov, ktorá stanovuje cenu dohodnutú s kupujúcim na

klauzulu fob (vyplatené na palubu), presúva riziko zmeny dovozného cla výlučne na kupujúceho. Suma cla na dovoz do Spojených štátov amerických sa totiž prirodzene pridáva spolu s cenou za dopravu a poistenie k pôvodne dojednanej cene fob.

- 165 Žalobcovia navyše nepreukázali svoju neschopnosť vyvážať svoje akumulátory do iných štátov a vyhnúť sa tak akémukoľvek zníženiu ziskov. Nakoniec, ich delokalizačné opatrenia naopak umožnili prístup k ziskovejšej výrobe vysokej technologickej úrovne.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 166 Z tvrdení žalovaných inštitúcií vyplýva, že sa v podstate obmedzujú na popretie existencie osobnej straty spôsobenej žalobcom, ktorá nie je výsledkom ich vlastných rozhodnutí.

- 167 Z toho vyplýva, že Rada a Komisia nespochybňujú v zásade existenciu a určitosť škody, ktorú utrpeli žalobcovia v dôsledku zavedenia americkej colnej prirážky na dovoz akumulátorov zo Spoločenstva.

- 168 Keďže žalované predovšetkým samy pripúšťajú, že distribučná zmluva uzavretá žalobcami prenáša riziko zmeny dovozného cla výlučne na kupujúceho, nemôžu poprieť, že žalobcovia museli nevyhnutne znášať obchodnú škodu z dôvodu nepopierateľného zdraženia ich výrobkov vyvolaného na trhu v Spojených štátoch amerických náhlym zvýšením amerického dovozného cla *ad valorem* na 100 %.

- 169 Štatistiky predložené Komisiou navyše potvrdzujú tvrdenia žalobcov, pretože nespochybniteľne preukazujú výrazný pokles celkovej hodnoty dovozov olovených akumulátorov pochádzajúcich zo Spoločenstva do Spojených štátov amerických.
- 170 Za týchto okolností považuje Súd prvého stupňa podmienku týkajúcu sa skutočnej a určitej povahy škody, ktorú utrpeli žalobcovia, za splnenú.

O príčinnej súvislosti medzi spôsobenou škodou a konaním žalovaných inštitúcií

— Tvrdenia účastníkov konania

- 171 Žalobcovia sa domnievajú, že stačí, že spôsobená škoda dostatočne priamo vyplýva z konania inštitúcií Spoločenstva bez toho, aby bola v tomto smere nevyhnutná úplne bezprostredná príčinná súvislosť. V prejednávanej veci americká dovozná prírážka nepochybne vyplýva zo zachovania účinnosti režimu Spoločenstva pre dovoz banánov nezlučiteľného s pravidlami WTO.
- 172 Zámer amerických úradov prijať odvetné opatrenia a zoznam dotknutých výrobkov boli veľmi dobre známe. Nezáleží veľmi na tom, že zasiahnutý mohol byť ktorýkoľvek podnikateľ zo Spoločenstva a že Spojené štáty americké mali právo určiť dotknuté odvetvia alebo reagovať pomocou iných možností upravených alebo dovolených pravidlami WTO.



- 173 Žalované popierajú akúkoľvek príčinnú súvislosť medzi uvádzanou škodou a svojim konaním. Colná prirážka podľa nich nie je výsledkom ich konania, ale jednostranného aktu Spojených štátov amerických, z ktorého vyplýva obmedzenie okruhu dotknutých podnikateľov zo Spoločenstva. Americké úrady mohli vybrať iné výrobky než akumulátory a okrem toho mohli vylúčiť zo svojej colnej prirážky výrobky pochádzajúce z niektorých členských štátov Spoločenstva. Takisto výška colnej sadzby bola voľne určená americkou vládou.
- 174 Spoločenstvu teda nemožno pripisovať uvalenie neproporcionálnej záťaže na dotknutých podnikateľov. Pripomienky žalobcov týkajúce sa diskriminácie, ktorej obeťami sa cítia byť, okrem toho dokazujú absenciu príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaných a uvádzanou škodou.
- 175 Odobratie koncesií členom WTO nie je ani automatické, ani povinné. Postup upravený v článku 22 ods. 1 a 2 DUS predpokladá rokovanie o vyrovnaní vo forme koncesií súvisiacich s prístupom na trh, pokiaľ nie sú odporúčania alebo rozhodnutia OUS splnené v primeranej lehote.
- 176 Navyše neexistuje žiadna hoci aj nepriama súvislosť medzi SOT s banánmi a rozhodnutiami žalobcov zaplatiť zvýšené clo. Žiadny akt Spoločenstva im neukladá povinnosť vyvážať do Spojených štátov amerických alebo pokračovať vo vývoze za nových okolností, ani nevylučuje možnosť nanovo dohodnúť dovoznú cenu alebo možnosť vyvážať ich výrobky niekde inde.

## — Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 177 Zo zásad spoločných pre právne poriadky členských štátov, na ktoré odkazuje článok 288 druhý odsek ES, nemožno vyvodzovať existenciu povinnosti Spoločenstva napraviť akýkoľvek, dokonca aj vzdialený, škodlivý následok konania jeho inštitúcií (pozri analogicky rozsudky Súdneho dvora zo 4. októbra 1979, Dumortier a i./Rada, 64/76 a 113/76, 167/78 a 239/78, 27/79, 28/79 a 45/79, Zb. s. 3091, bod 21, a z 30. januára 1992, Finsider a i./Komisia, C-363/88 a C-364/88, Zb. s. I-359, bod 25; uznesenie Súdu prvého stupňa z 12. decembra 2000, Royal Olympic Cruises a i./Rada a Komisia, T-201/99, Zb. s. II-4005, bod 26).
- 178 Podmienka týkajúca sa príčinnej súvislosti požadovaná článkom 288 druhým odsekom ES totiž predpokladá existenciu dostatočne priamej príčinnej súvislosti medzi konaním inštitúcií Spoločenstva a škodou (rozsudok Dumortier a i./Rada, už citovaný v bode 177 vyššie, bod 21; rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. októbra 2000, Fresh Marine/Komisia, T-178/98, Zb. s. II-3331, bod 118, potvrdený v odvolacom konaní rozsudkom Súdneho dvora z 10. júla 2003, Komisia/Fresh Marine, C-472/00 P, Zb. s. I-7541).
- 179 Je síce pravda, že OUS Spojeným štátom americkým na ich žiadosť jednoducho povolil bez toho, aby tým boli viazané, aby odobrli koncesie prostredníctvom uvalenia cla na dovoz výrobkov zo Spoločenstva. Dokonca aj po získaní tohto povolenia americká vláda ponechala možnosť uskutočniť urovnanie jej sporu so Spoločenstvom bez prijatia odvetných opatrení vo vzťahu k nemu.
- 180 Rovnako pri výkone voľnej úvahy sa americké úrady na jednej strane rozhodli postihnúť akumulátory svojím odvetným opatrením, pričom samy oslobodili akumulátory pochádzajúce z niektorých členských štátov Spoločenstva, a na druhej strane zvýšili clo zatažujúce dotknuté výrobky o 96,5 %.

- 181 Jednako však v prípade neexistencie sporného režimu Spoločenstva pre dovoz banánov a predbežnom zistení OUS o jeho nezlučiteľnosti s pravidlami WTO Spojené štáty americké nemohli ani žiadať, ani získať od OUS povolenie na pozastavenie svojich tarifných koncesíí pre výrobky pochádzajúce zo Spoločenstva vo vzťahu k úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod vyplývajúcich zo zachovania sporného režimu Spoločenstva.
- 182 OUS totiž určil objem obchodu, s ohľadom na ktorý americké úrady dostali povolenie na pozastavenie poskytovania ich tarifných koncesíí pre Spoločenstvo, v závislosti od výšky škody spôsobenej americkému hospodárstvu z dôvodu existencie režimu Spoločenstva pre dovoz banánov, ktorý bol posúdený ako nezlučiteľný s pravidlami WTO.
- 183 Za týchto okolností treba pri obvyklom a predvídateľnom chode systému urovnávania sporov WTO akceptovaného Komisiou považovať zrušenie koncesíí pre Spoločenstvo, ktoré nadobudlo podobu colnej prirážky na dovoz, za dôsledok objektívne vyplývajúci z toho, že žalované inštitúcie zachovali účinnosti režimu dovozu banánov nezlučiteľného s dohodami WTO.
- 184 Jednostranné rozhodnutie Spojených štátov amerických zaviesť colnú prirážku na dovoz akumulátorov pochádzajúcich zo Spoločenstva teda nemôže prerušiť príčinnú súvislosť existujúcu medzi škodou, ktorú žalobcom spôsobilo zavedenie tejto prirážky, a zachovaním sporného režimu dovozu banánov žalovanými.
- 185 Konanie žalovaných inštitúcií totiž nevyhnutne viedlo k prijatiu odvetných opatrení americkými úradmi v súlade s postupmi ustanovenými DUS a akceptovanými Spoločenstvom, takže toto konanie je nutné považovať za rozhodujúcu príčinu škody, ktorú žalobcovia utrpeli v dôsledku zavedenia americkej colnej prirážky.

- 186 Dokonca ešte predtým, než OUS 19. apríla 1999 povolil Spojeným štátom americkým vyberať ich dovoznú prirážku, si žalované inštitúcie uvedomovali bezprostrednú hrozbu amerických odvetných opatrení.
- 187 Spojené štáty americké 10. novembra 1998 uverejnili provizórny zoznam výrobkov zo Spoločenstva, ktoré plánujú zaťažiť dovoznou prirážkou, a 21. decembra 1998 potvrdili, že najbližšie ju uplatnia vo výške 100 %.
- 188 Od 3. marca 1999, teda dňa zavedenia povinnosti zaťažujúcej vývozcov Spoločenstva zložiť bankovú záruku vo výške 100 % hodnoty plánovaných dovážaných výrobkov, žalované inštitúcie si už museli uvedomovať pevný úmysel Spojených štátov amerických zaviesť colnú prirážku. Žiadna pochybnosť nemohla pretrvať po tlačovom vyhlásení osobitného zástupcu z 9. apríla 1999, ktorým sa oznamoval zoznam výrobkov zaťažených colnou prirážkou.
- 189 Námietky žalovaných o nedostatku akéhokoľvek vzťahu medzi sporným režimom dovozu banánov a rozhodnutím o zaplatení colnej prirážky, ktoré žalované pripisujú žalobcom, o údajnej neexistencii ich povinnosti obchodovať s akumulátormi na americkom trhu a nakoniec o údajnej možnosti prehodnotiť cenu svojich výrobkov alebo ich vyvážať na iné trhy, sú s ohľadom na príčinnú súvislosť irelevantné.
- 190 Takéto úvahy, ktoré sa týkajú výlučne opatrení, ktoré žalobcovia údajne mohli prijať, aby sa vyhli zaplateniu colnej prirážky a obmedzili svoju obchodnú škodu, nemôžu spochybniť existenciu dostatočne priamej príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaných a škodou, ktorú utrpeli žalobcovia v dôsledku zavedenia prirážky.

- 191 Je teda potrebné pripustiť existenciu požadovanej priamej príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaných inštitúcií vo vzťahu k dovozu banánov do Spoločenstva na jednej strane a škodou, ktorú utrpeli žalobcovia z dôvodu zavedenia americkej colnej prirážky, na druhej strane.

### O neobvyklej a osobitej povahe spôsobenej škody

#### — Tvrdenia účastníkov konania

- 192 Žalobcovia sa domnievajú, že neobvyklá a osobitá povaha spôsobenej škody vyplýva z dvojitej diskriminácie, ktorá je výsledkom konania žalovaných inštitúcií.
- 193 Po prvé, colná prirážka postihuje veľmi osobitú kategóriu podnikateľských subjektov uvedených na špeciálnom zozname vyhotovenom americkými úradmi.
- 194 Žalobcovia boli obeťami diskriminácie vo vzťahu k iným podnikom potrestaným odvetnými opatreniami, keďže oni sami znášali skoro 6 % z celkovej sumy 191,4 miliónov USD uvedenej v rozhodnutí americkej vlády, ktorým sa zavádzajú odvetné opatrenia.
- 195 Žalobcovia sa v každom prípade považujú za obeť diskriminácie nielen vo vzťahu k podnikom, ktoré vyrábajú priemyselné akumulátory, ale aj vo vzťahu k všetkým ostatným podnikom Spoločenstva, keďže sankciami mohli byť potenciálne postihnuté všetky z nich.

- 196 Po druhé, žalobcovia zdôrazňujú, že za obvyklé riziko pre podnik nemožno považovať riziko, ktorému je vystavený podnikateľ povinný zrazu zaplatiť prohibičné clo zo svojich dovozov v dôsledku obchodného sporu, ktorý vznikol v inom odvetví, než v oblasti ich podnikania.
- 197 Žalobcovia dodávajú, že záujem na zachovaní účinnosti určitých pravidiel SOT s banánmi sa nemôže s úspechom považovať za cieľ základného všeobecného záujmu Spoločenstva, ktorého dôležitosť ospravedlňuje negatívne dôsledky pre niektorých podnikateľov. V prejednávanej veci nejde o likvidáciu SOT s banánmi, ale len o jej prispôbenie právnemu poriadku WTO.
- 198 Žalované inštitúcie odpovedajú, že podmienky týkajúce sa neobvyklej a osobitej škody nie sú v prejednávanej veci súčasne splnené. Na jednej strane mohlo kedykoľvek dôjsť k zmene situácie žalobcov na americkom trhu na základe jednostranných aktov členských štátov alebo v dôsledku dohôd medzi Spoločenstvom a Spojenými štátmi americkými. Na druhej strane nie je okruh podnikateľov dotknutých americkými opatreniami obmedzený do tej miery, aby sa ich škoda mohla považovať za neobvyklú a osobitú.
- 199 Jednotlivec znáša neobvyklú a osobitú škodu len vtedy, ak je poškodený viac alebo odlišne a oveľa závažnejšie ako všetky ostatné podnikateľské subjekty (rozsudok Súdneho dvora zo 6. decembra 1984, Biovilac/EHS, 59/83, Zb. s. 4057, bod 28). Americká prírážka však zasiahla v rovnakom rozsahu všetkých vývozcov akumulátorov zo Spoločenstva do Spojených štátov amerických.
- 200 Súdny dvor síce uznal určitú zodpovednosť z dôvodu neprimeraných strát, ktoré museli znášať niektorí podnikatelia v dôsledku legálne prijatých aktov (rozsudok De Boer Buizen/Rada a Komisia, už citovaný v bode 157 vyššie, bod 17), na rozdiel od

posudzovanej veci išlo však o akt obmedzujúci obchod, ktorý bol prijatý Spoločenstvom. Dotknuté podniky by mohli byť odškodnené len za podmienky, že utrpeli neprímeranú individuálnu škodu v porovnaní s inými výrobcami rovnakých výrobkov.

- 201 Zvýšenie amerického dovozného cla uplatnené päť mesiacov po oznámení o jeho uvalení nepredstavuje udalosť, ktorá by mohla byť označená za neobvyklú, nielen preto, že dohody WTO a od roku 1947 aj GATT poskytujú možnosť upraviť clo podľa článku XXVIII GATT, ale aj z dôvodu, že rôzne nástroje obchodnej obrany pôsobia rovnocenne v porovnaní so zvýšením cla.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 202 Pokiaľ ide o škody, ktoré môžu utpieť podnikateľské subjekty v dôsledku činnosti inštitúcií Spoločenstva, škoda je na jednej strane neobvyklou, pokiaľ prekračuje hranice hospodárskych rizík, ktoré sú vlastné činnostiam v predmetnom sektore, na druhej strane osobitou, pokiaľ zasahuje určitú kategóriu podnikateľských subjektov neprímerane v porovnaní s ostatnými podnikateľmi (pozri rozsudok z 28. apríla 1998, Dorsch Consult/Rada a Komisia, už citovaný v bode 155 vyššie, bod 80, a rozsudok Afrikanische Frucht-Compagnie a Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Rada a Komisia, už citovaný v bode 89 vyššie, bod 151).

- 203 V prejednávanej veci sa nepreukázalo, že žalobcovia utrpeli z dôvodu nezlučiteľnosti režimu Spoločenstva pre dovoz banánov s dohodami WTO škodu, ktorá prekračuje hranice rizík vlastných ich exportnej činnosti.

- 204 Je pravda, ako je uvedené v preambule Dohody o založení WTO, že cieľom tejto dohody je vytvorenie integrovaného mnohostranného obchodného systému, ktorý zahŕňa výsledky doterajších obchodných liberalizačných snáh.
- 205 Je však potrebné konštatovať, že možnosť pozastavenia tarifných koncesíí, čo je opatrenie upravené dohodami WTO a eventualita, ktorá sa objavuje v prejednávanej veci, je jednou z nestálostí vlastných súčasnému systému medzinárodného obchodu. Túto nestálosť teda povinne znáša každý podnikateľ, ktorý sa rozhodne uviesť svoje výrobky na trh niektorého z členov WTO.
- 206 Ako žalobcovia sami uviedli, rozhodnutie rozhodcov z 9. apríla 1999 skutočne zdôraznilo, že dočasný charakter, ktorý článok 22 ods. 1 DUS spája s pozastavením koncesíí, naznačuje, že jeho účelom je podnietiť dotknutého člena WTO, aby rešpektoval odporúčania a rozhodnutia OUS.
- 207 Z článku 22 ods. 3 písm. b) a c) DUS, medzinárodného nástroja, ktorý je uverejňovaný spôsobom zaručujúcim, že ho poznajú podnikateľské subjekty Spoločenstva, navyše vyplýva, že sťažujúci sa člen WTO sa môže usilovať o pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov v iných sektoroch, než v ktorých porota alebo odvolací orgán konštatoval porušenie dotknutým členom, či už podľa tej istej dohody alebo podľa inej dohody WTO.
- 208 Tvrdenie žalobcov, že eventualita uplatnenia odvetných opatrení zo strany tretích krajín, ktoré vyplývajú zo sporu vzniknutého v odvetví úplne odlišnom od ich odvetvia, sa nemôže považovať za obvyklé riziko, je preto nesprávne.



- 209 Z toho vyplýva, že riziká, ktorým mohlo byť z tohto dôvodu vystavené obchodovanie žalobcov s ich akumulátormi na americkom trhu, možno považovať za riziká obvyklé v medzinárodnom obchode za súčasného stavu jeho organizácie.
- 210 Žalobcovia okrem toho vo svojich písomných vyjadreniach sami uviedli, že tarifné koncesie, ktoré boli dojednané so Spojenými štátmi americkými vo forme pôvodného dovozného cla so zníženou sadzbou 3,5 %, nie sú nemenné.
- 211 Za okolností prejednávanej veci preto nie je opodstatnené považovať škodu, ktorú žalobcovia utrpeli, za neobvyklú.
- 212 Takéto konštatovanie stačí na to, aby sa vylúčil akýkoľvek nárok na náhradu škody na tomto základe. Nie je teda potrebné, aby sa Súd prvého stupňa vyjadril k podmienke týkajúcej sa osobitosti škody.
- 213 Z toho vyplýva, že je nutné zamietnuť návrh žalobcov na náhradu škody založený na režime mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva, pretože nedošlo k protiprávnemu konaniu jeho inštitúcií.
- 214 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že žaloba sa musí ako celok zamietnuť ako nedôvodná.

## O trovách

- 215 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.
- 216 Keďže žalobcovia nemali vo veci úspech, je opodstatnené zaviazat' ich okrem náhrady ich vlastných trov konania aj na náhradu trov konania Rady a Komisie v súlade s návrhom týchto dvoch žalovaných inštitúcií.
- 217 Podľa článku 87 ods. 4 prvého pododseku rokovacieho poriadku členské štáty, ktoré vstúpili do konania, znášajú svoje trovy konania.
- 218 Z toho vyplýva, že Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (veľká komora)

rozhodol a vyhlásil:

**1. Žaloba sa zamieta.**

**2. Žalobcovia sú povinní nahradiť okrem svojich vlastných trov konania aj trovy konania Rady a Komisie.**

**3. Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.**

Vesterdorf

Lindh

Azizi

Pirrung

Legal

García-Valdecasas

Tiili

Cooke

Meij

Vilaras

Forwood

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 14. decembra 2005.

Tajomník

Predseda

E. Coulon

B. Vesterdorf

## Obsah

Právny rámec .....	II - 5400
Okolnosti predchádzajúce sporu .....	II - 5407
Konanie .....	II - 5415
Návrhy účastníkov konania .....	II - 5417
O prípustnosti .....	II - 5418
O nesúlade žaloby s požiadavkami článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku .	II - 5419
Tvrdenia účastníkov konania .....	II - 5419
Posúdenie Súdom prvého stupňa .....	II - 5420
O právomoci Súdu prvého stupňa .....	II - 5421
Tvrdenia účastníkov konania .....	II - 5421
Posúdenie Súdom prvého stupňa .....	II - 5422
O veci samej .....	II - 5424
O zodpovednosti Spoločenstva za protiprávne konanie jeho inštitúcií .....	II - 5424
Tvrdenia účastníkov konania .....	II - 5425
— O protiprávnostiach vyčítaných žalovaným inštitúciám .....	II - 5425
— O právnom charaktere noriem údajne porušených žalovanými .....	II - 5428
— O závažnosti uvádzaných porušení .....	II - 5429
	II - 5457

Posúdenie Súdom prvého stupňa .....	II - 5430
— O úvodnej otázke týkajúcej sa nemožnosti odvolať sa na pravidlá WTO	II - 5430
— O výnimke vychádzajúcej z úmyslu vykonať konkrétny záväzok v rámci WTO .....	II - 5432
— O výnimke založenej na výslovnom odkaze na konkrétne ustanovenia dohôd WTO .....	II - 5438
O analogickom uplatnení režimu mimozmluvnej zodpovednosti členských štátov ...	II - 5440
O zodpovednosti Spoločenstva v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu jeho inštitúcií .....	II - 5441
O zásade mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu jeho inštitúcií .....	II - 5441
— Tvrdenia účastníkov konania .....	II - 5441
— Posúdenie Súdom prvého stupňa .....	II - 5442
O existencii skutočnej a určitej škody .....	II - 5443
— Tvrdenia účastníkov konania .....	II - 5443
— Posúdenie Súdom prvého stupňa .....	II - 5444
O príčinnej súvislosti medzi spôsobenou škodou a konaním žalovaných inštitúcií .....	II - 5445
— Tvrdenia účastníkov konania .....	II - 5445
— Posúdenie Súdom prvého stupňa .....	II - 5447
O neobvyklej a osobitej povahe spôsobenej škody .....	II - 5450
— Tvrdenia účastníkov konania .....	II - 5450
— Posúdenie Súdom prvého stupňa .....	II - 5452
O trovách .....	II - 5455